

नीयौ न व्यवेयात् तयोर्व्यवायं न कुर्यात् तयोरुत्तरालेन न गहेत् . नापि स्फ्यो-
दपात्रादिकमत्तरालेन नयेत् ।

विवृत्यावृत्य वेतरथावृत्तिः ॥ २४ ॥ विवृत्य अप्रदक्षिणमावृत्य आ-
वृत्य १) आवर्तनं कृत्वा प्रदक्षिणमावृत्य वा इतरथावृत्तिः प्रत्यावृत्तिः कर्तव्या .
यत्र शास्त्रतः प्रदक्षिणावृत्तिः कृता तत्रेदानीमेवाप्रदक्षिणावृत्तिरविहितापि सर्वत्र
कार्या यत्र चाप्रदक्षिणावृत्तिः शास्त्रतः कृता तत्र तदानीमेव प्रदक्षिणावृत्ति-
रिति . यथा अथ प्रणीता दक्षिणतः परीत्य निनयतीति (१. १. २. ३२.) तत्र
निनयनानन्तरमप्रदक्षिणावृत्तिः एवं पूर्णपात्रनिनयनेऽपि . तथा महापितृयज्ञे
अप्रदक्षिणं वेदिं परिषिच्य प्रदक्षिणमितरथावृत्तिः प्रदक्षिणपरिषेके त्वप्रदक्षि-
णमिति ।

अतीत्य निष्क्रमणम् ॥ २५ ॥ यत्र कर्मणि अग्निहोत्रेद्यादौ अन्तरेणाप-
राग्नी गवेत्यादिशास्त्रोपदिष्टमार्गेण (४. १३. १२.) प्रवेशनं कृतम् तत्रातीत्य तत्क-
र्मातिक्रम्य समाप्य तेनैव मार्गेण निष्क्रमणं कर्तव्यम् . होमे पुनराचमनोत्तर-
कालम् इष्टौ च व्रतविसर्गोत्तरकालमिति ।

उत्तरतउपचारो यज्ञः ॥ २६ ॥ यज्ञ उत्तरतउपचारो भवति उत्तरतः
विहारादुत्तरदेशे उपचरणं कर्म करणं यस्यासावुत्तरतउपचारः . सर्वं कर्म वि-
हारादुत्तरदेशे कर्तव्यमित्यर्थः उत्तरतउपचारो वै यज्ञ इति श्रुतेः (३. ४. ३. ११.) .
यत्र शास्त्रेण देशान्तरमुपदिष्टं भवति यथा स जघनेन गार्हपत्यमाहुवनीयस्य
पुरस्तान्मत्या चतुरश्रे श्वभ्रः इति २) तत्र तथैव भवति । अस्यापवादमाहुः .

दक्षिणतो ब्रह्मयज्ञमानयोरासने ॥ २७ ॥ ब्रह्मयज्ञमानयोरासने वेदेर्द-
क्षिणतो भवतः . ब्रह्मा वै यज्ञस्य दक्षिणत आस्तेऽभिगोप्तेति (१. ७. ४. १८.) ब्रह्म-
णः . अथ ह्यैषैव तुला यदक्षिणो वेद्यन्त इति प्रकृत्य (११. २. ७. ३३.) तस्मादक्षिणं
वेद्यन्तमधिस्पृश्येवासीतेति श्रुतेर्यज्ञमानस्य ।

पश्चाद्यज्ञमानो वेदिस्पृक् ॥ २८ ॥ तयोर्ब्रह्मयज्ञमानयोर्मध्ये यज्ञमानो
ब्रह्मणः पश्चादुपविशति . उभावप्युद्भुखौ . यज्ञमानस्तु वेदिस्पृक् दक्षिणस्य

१) Thus B., the second आवृत्य being wanting in २.

२) See १६. २. २.